

přednost děti žijící v určité vzdálenosti od školy. Spádové obvody se týkají jak primárních, tak sekundárních škol (až do 11. ročníku). Vyšší střední školy (tzv. *sixth form colleges*, klíčové období 5, úroveň 3) se nemusejí řídit pravidly spádových obvodů.

Podstata spádových obvodů

Hlavním účelem spádových obvodů je zajistit transparentní postup přednostního přijímání do škol v případech, kdy vysoká poptávka převyšuje počet volných míst ve školách (zpravidla těch, o nichž se předpokládá, že mají výborné výsledky). Spádové obvody slouží k zajištění priority pro domácnosti se zájmem o danou školu, jestliže mají bydliště v jejím spádovém obvodu. Prostý trvalý pobyt ve spádovém obvodu konkrétní školy ovšem sám o sobě ještě neznamená, že dítě bude automaticky přijato. Důvodem je zejména značný převis poptávky nad nabídkou volných míst a také to, že kromě spádových obvodů jsou při rozhodování o přijetí dítěte zohledňovány ještě další faktory, například zda školu již navštěvuje starší sourozenec, zdravotní nebo sociální potřeby dítěte včetně speciálních vzdělávacích potřeb, náboženské vyznání (v případě tzv. *faith schools*), předchozí navštěvovaná škola (některé sekundární školy upřednostňují žáky z konkrétních primárních škol, které jsou s nimi tradičně spjaty) nebo i studijní předpoklady (v případě tzv. *grammar schools*).

Pokud jsou spádové obvody definovány vzdáleností místa bydliště od školy (což platí většinou, ale ne vždy), mohou se spádové obvody různých škol vzájemně překrývat. Rodiče si tak mohou zvolit kteroukoli ze škol, na něž mají přednostní nárok z hlediska geografické polohy. Podstatnou okolností tohoto systému je, že mohou přihlásit dítě až na tři školy. Mohou si ovšem také zvolit školu, v jejíž spádovém obvodu *nemají* bydliště. Neznamená to, že by byli touto školou automaticky odmítnuti, ale přednostní kritéria mohou vést k tomu, že jejich dítě bude mít menší šanci na přijetí. Jestliže je dítě, které bydlí mimo spádový obvod, do takovéto školy přijato, pak je na odpovědnosti jeho rodiny, aby zajistila docházku dítěte (např. zajištěním vhodné dopravy).

Je třeba poznamenat, že některé kategorie škol jsou vyjmuty z pravidel a předpisů upravujících fungování spádových obvodů:

- Nezávislé školy, obvykle soukromé instituce, které nepřijímají finanční podporu od vlády, si mohou stanovit vlastní přijímací kritéria.
- Některé nábožensky orientované státní školy, které jsou financované vládou, se mohou vyhnout pravidlům spádových obvodů a v rámci obecných pravidel si mohou stanovit vlastní přijímací kritéria, aby zajistily přijetí dětem z určitého náboženského prostředí.

O státních školách (tj. o školách financovaných vládou) rozhoduje příslušná místní samospráva.

Závěr

Na pozadí rostoucího zájmu rodičů a rodin o volbu školy slouží školské spádové obvody jako jedno z kritérií, která mají školám pomoci rozhodnout, kdo dostane v přijímacím řízení přednost. Toto opatření je spojeno s důkazy (např. Hamnett & Buttler, 2011), že geografické faktory, zejména vzdálenost bydliště od školy, mají vliv na výsledky vzdělávání. Systém školských spádových obvodů, který je v Anglii v současné době uplatňován, *nezaručuje* přijetí všem dětem, které mají bydliště v příslušném spádovém obvodu. Existují důkazy (např. Burgess et al., 2011), že bohaté domácnosti mohou být schopny zajistit si výhodu strategickým nákupem nemovitosti, aby jejich děti měly díky spádovosti větší šanci dostat se na preferovanou školu. Výsledkem je, a potvrzují to do jisté míry i výše uvedené důkazy o geograficky založených nerovnostech ve výsledcích vzdělávání, že je velmi nejasné, do jaké míry takto v anglickém právu pojaté školské spádové obvody skutečně reprezentují efektivní

